C/2023/1074

15.12.2023

P9_TA(2023)0205

Tugev ja kestlik ELi vetikasektor

Euroopa Parlamendi 11. mai 2023. aasta resolutsioon ELi vetikasektori tugevamaks ja kestlikumaks muutmise kohta (2023/2547(RSP))

(C/2023/1074)

Euroopa Parlament,

— võttes arvesse komisjoni teatisi Euroopa rohelise kokkuleppe (COM(2019)0640), strateegia „Talust taldrikule“ (COM(2020)0381) ja säästva sinise majanduse kohta (COM(2021)0240),

— võttes arvesse oma resolutsioone kolme eespool nimetatud komisjoni teatise kohta ([1]) ([2]) ([3]),

— võttes arvesse komisjoni teatist „ELi vesiviljeluse kestlikkuse ja konkurentsivõime suurendamise strateegilised suunised aastateks 2021–2030“ (COM(2021)0236),

— võttes arvesse oma 4. oktoobri 2022. aasta resolutsiooni edasiste sammude kohta ELi vesiviljeluse kestlikuks ja konkurentsivõimeliseks muutmisel ([4]),

— võttes arvesse komisjonile esitatud küsimust ELi vetikasektori tugevamaks ja kestlikumaks muutmise kohta (O-000015/2023 – B9-0018/2023),

— võttes arvesse kodukorra artikli 136 lõiget 5 ja artikli 132 lõiget 2,

— võttes arvesse kalanduskomisjoni resolutsiooni ettepanekut,

1. väljendab heameelt komisjoni teatise „ELi vetikasektori muutmine tugevamaks ja kestlikumaks“ (COM(2022)0592) üle ning nõustub, et selles sektoris on kasutamata potentsiaali; juhib tähelepanu sellele, et lähiaastatel peaks üldine nõudlus vetikate järele kasvama ning et ELis oleks võimalik luua 85 000 uut töökohta, kui vetikate tootmise prognoositud kasv saavutatakse;

2. väljendab heameelt, et on seatud eesmärk arendada turgusid toiduvetikate ja toiduks mittekasutatavate vetikate jaoks ning teha need üldsusele kättesaadavaks; rõhutab, et vetikaid võiks kasutada muu hulgas ka looma- ja kalasööda, ravimite, pakendite, kosmeetikatoodete ja biokütuste tootmiseks;

3. juhib tähelepanu, et selle sektori areng ei tohi mõjutada mereökosüsteemide tasakaalu ja et tuleb vältida samade keskkonnavigade kordumist, mis on varem tehtud maismaal;

4. rõhutab, et ELi kasvav vetikasektor võib aidata saavutada sinise majanduse arendamisega seotud eesmärke, mis mitte ainult ei annaks meile uusi vähese CO_2 heitega toiduaineid ja materjale, vaid ka toetaks ökosüsteemi teenuseid, nagu süsiniku sidumine ja toitainete imendumine, ning vähendaks saastet, aidates seeläbi taaselustada meie rannikualade ökosüsteeme; on sellega seoses veendunud, EL peab eraldama teadusuuringutele rohkem raha;

([1]) Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2020. aasta resolutsioon Euroopa rohelise kokkuleppe kohta (ELT C 270, 7.7.2021, lk 2).
([2]) Euroopa Parlamendi 20. oktoobri 2021. aasta resolutsioon strateegia „Talust taldrikule“ kohta õiglase, tervisliku ja keskkonnahoidliku toidusüsteemi edendamiseks (ELT C 184, 5.5.2022, lk 2).
([3]) Euroopa Parlamendi 3. mai 2022. aasta resolutsioon kalandus- ja vesiviljelussektori keskse rolli kohta ELis kestliku sinise majanduse poole liikumisel (ELT C 465, 6.12.2022, lk 2).
([4]) ELT C 132, 14.4.2023, lk 2.

5. juhib tähelepanu sellele, et vetikad ja mikrovetikad võivad olla oluline täiendav valguallikas kestlikus toidutootmises ja ülemaailmses toiduga kindlustatuses, nagu on rõhutatud „Talust taldrikule“ strateegias, ning palub komisjonil Euroopa valgupoliitika läbivaatamisel seda kasutamata potentsiaali arvesse võtta;

6. märgib, et teatises on kindlaks määratud suured alad, mis sobiksid Euroopas merevetikate kasvatamiseks; tunnistab, et liikmesriikidel tuleb integreerida vetikakasvatus oma riiklikesse või piirkondlikesse ruumilistesse planeeringutesse vastavalt mereala ruumilise planeerimise direktiivile ([5]);

7. on seisukohal, et on vaja teha rohkem, et anda rohkem teavet vetikate tootmismeetodite ja turutingimuste kohta, ning tuleb luua ühtsem poliitiline raamistik vetikasektori kasvu takistavate tõkete vähendamiseks; rõhutab, et on vaja täiendavaid teadusuuringuid, et kasutada maksimaalselt ära selle sektori potentsiaal keskkonda positiivselt mõjutada nii kliimamuutuste leevendamise kui ka sinise süsiniku sidujana;

8. nõuab selle sektori jaoks sidusamat reguleerivat raamistikku ja julgustab liikmesriike looma ühtseid kontaktpunkte osalejatele, kes on huvitatud vetikakasvatustegevuse alustamisest või laiendamisest;

9. tunneb heameelt komisjoni kavandatud meetmete üle, mille eesmärk on töötada välja standardid eri tüüpi vetikapõhiste toodete jaoks, ning komisjoni võetud kohustuse üle töötada välja uus töövahend vetikakasvatajate jaoks; tunneb heameelt ka kavatsuse üle töötada välja konkreetsed suunised, et edendada kalapõhise sööda täiendamist vetikapõhise söödaga; peab kiiduväärseks ettepanekut rahastada katseprojekte kalurite jaoks, kes püüavad arendada merevetikakasvatust;

10. leiab, et tulude mitmekesistamine ja rannikukogukondadele uute võimaluste loomine ookeanimajanduse arendamisel on positiivne täiendus säästvatele kalapüügitavadele;

11. väljendab heameelt, et kavandatakse teavitustegevusi, et suurendada tarbijate teadlikkust vetikapõhistest toodetest; märgib, et platvorm EU4Ocean võiks koos liikmesriikidega suurendada koolides ja ülikoolides teadlikkust sinise majanduse potentsiaalist;

12. palub, et komisjon tagaks ELi vetikasektorile piisavad rahalised vahendid, ning kutsub liikmesriike üles jätkama vetikakasvatuse edendamist ja hõlbustama vetikate kasutamist ja arendamist toidu ja söödana, eelkõige muutes lubade andmise menetlusi kiiremaks, jätmata tähelepanuta teisi vesiviljeluses kasvatatavaid liike;

13. kiidab heaks komisjoni kavatsuse esitada konkreetne algatus vetikate tarbimise toetamiseks ELis;

14. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon komisjonile.

([5]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta direktiiv 2014/89/EL, millega kehtestatakse mereruumi planeerimise raamistik (ELT L 257, 28.8.2014, lk 135).